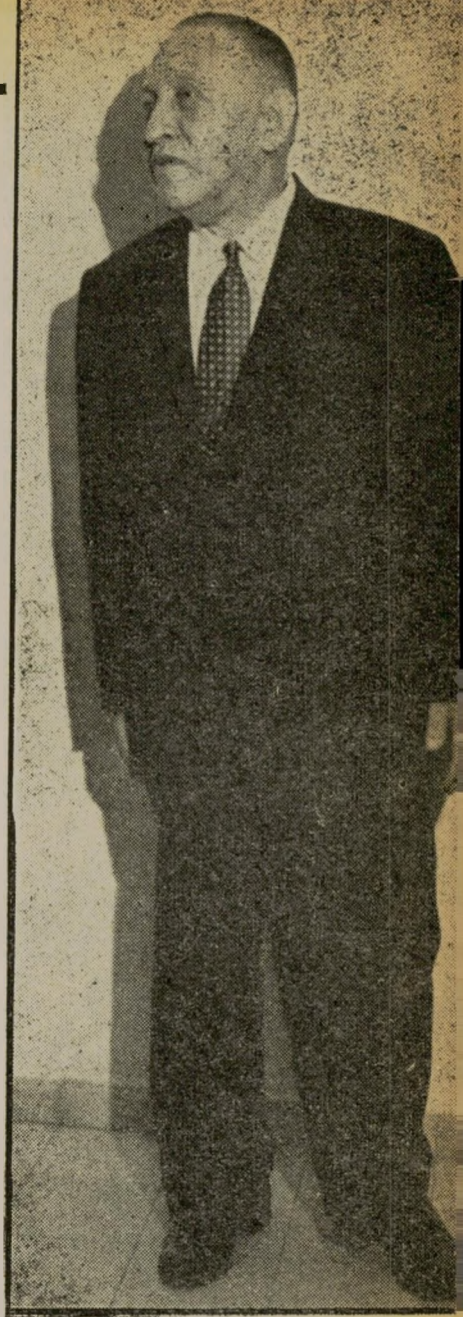

הסיפור שבדימויה כולה מצפה לו - מתכנסם כאן לראשונה

„שיכרתי את כולם!“

סידני סטנלי, מי שהיה בזמנו אחד מאילי העסקים של בריטניה, נאלץ לעזוב את מולדתו ולברוח לישראל אל לפני 12 שנה, אחרי שעמד במרכז השערוריה שהתעוררה סביב השחיתות בממשלת הלייבור של

אצל כולם אופציות לרכישת המניות שלהם, במחירים שעלו על שתיים האמיתי. אחרי שהיו לי כל האופציות ביד יכולתי לכתוב להנהלת החברה, בתשובה לדרישתה שאני אפנה את הבית, מכתב בו תבעתי אני שהנהלה תפנה את משרדיה מהבית.

★ ★ ★ השר וכוכבת הקולנוע

שם מה היתה דרושה לי זירה גדולה כזו לשם מה רוחטה בריהוט היקר והמפואר ביותר? מדוע הייתי זקוק לצבא של 17 משרתים שישרתו את אורחתי? הסיבה היתה פשוטה: שם אירחתי כמעט מדי יום את כל ממשלת הלייבור, כמו את אישי המפלגות האחרות והמיליונרים היחידים שלי. כאחד הימים ראו אותי מוריד בידו את אותו ראש הקבינט דולטון אל מכוניתו שחנתה ליד הבית. בחקירה שאל אותי שוקרוס: „האם זו היתה אמת ומדוע עשיתי זאת? ענית לי אז: „בתור פרקליט סיקח לא הייתי צריך לשאול את השאלה הזאת.“ מובן שהשפט לינסקי התייחס עלי ודרש ממני לענות על השאלה. אז אמרתי: „הורדתי את דולטון מפני ש הוא לא היה מסוגל ללכת לבדו. הוא היה שיכור.“

כמעט כולם היו שיכורים. עבורי זה היה דווקא טוב, שידידי השרים היו שרי כורים. לכן הרביתי להשקות אותם. כי בהיותם שתויים לא ידעו על מה הם חותמים ומה הם מבטיחים. ג'ון בלשר, שר המסחר בממשלת הלייבור, שהיה דייר קבוע בדירתו, היה זקוק לי מסיבות אחרות. בכל פעם שהיה רוצה לצאת לבידוד מבלי שאשתו - לולו היה שמה - תדע על כך, היה אומר שהוא יוצא למעוני שבמנצ'סטר, שם היו לי חניית כלבו. וכשאשתו היתה מטלפנת אלי לבקש אישור, מובן שהייתי אומר לה שהוא נצא אצלו במנצ'סטר. כשאשתו בלשר חיזר אחרי כוכבת הקולנוע הידועה, בא לבקש ממני הלאה גדולה. כעבור שבוע כבר לא נותר לו מאומה מן ההלאה.

★ ★ ★ מסיבה אצל המלך

כדי להבהיר איזה מעמד היה לי בבריטניה, אני רוצה לספר אפיוודה קטנה. הייתי במסיבת גן אצל המלך ג'ורג' החמישי, בשנת 1948. כל אחד מהמומנים היה צריך לעבור לפני המלך ולהחתי לו קידה. צעתי או יד ביד עם ראש הממשלה קלמנט אטלי. ואז קרה דבר שהפך לבדיחת אותה במסיבת גן. ליד המלך ניצב כמו תמיד, הלורד צ'מברלין יוצאו. המלך ג'ורג' פנה אליו ושאל אותו: „מי האדון ההולך עם סטנלי?“

למעמד זה הגעתי עוד שנים רבות קודם לכן, בתקופת המלחמה. ב-1939 הזמין אותי לורד מרקוס מילטון, שהיה שר הייצור, לשמש לו כיועץ וכעוזר, בשכר של חמשה שילינג לשנה. אנכי, באותן שנים עבד במחיצתו, כמזכיר הייצור של לורד מילטון, הרולד מקמילן, כיום ראש ממשלת בריטניה.

אחת תקופה התקשתה הממשלה לספק את צרכי ההלבשה לצבאות הבריטיים ואני הוא שדאגתי לכך, שלחיללים הבריטיים יהיו בשנות המלחמה בטלדרסים ושינילים ושאר צרכי לבוש. כשעלתה מפלגת הלייבור לשלטון, היתה נתונה במצוקה כספית קשה. הודות לעזרת רתי ותחכמי הצליחה או הממשלה לקבל הלאה בתוך אלף מיליון לירות שטרלינג, בדולארים, מארצות הברית. מסיבה זו מובן מדוע היו מעוניינים שרי הממשלה בידידותי. אני הייתי מעוניין בין בידידותם לא למטרות כבוד בלבד - זה לא היה חסר לי - אלא כדי שאוכל לעזור לידידי המיליונרים ולי עצמי, ולבד השפיע על הממשלה להסתייג לטפול בלדי רים בלתי נעימים. בסיכום חקירת לינסקי קבע השופט שאני מילאתי במרשה תפקיד של איש קשר. זו הגדרה קצת מוטעית.

הייתי אמנם איש קשר, אבל רק עבור שני אנשים, שני מיליונרים הנמנים היום על עשירי בריטניה - אייזיק חלפסון הי מיליונר הידוע גם בישראל; והרי שרמן, מי שעמד בראש השרטון פוטס - מפעל גיחשי הכדורגל הגדול ביותר בבריטניה. עד כה לא נקבתי בשמותיהם של שני אדונים נכבדים אלה. שמותיהם הוזכרו בחקירה לא פעם, אולם אני אף פעם לא הודיתי ולא הצליחו להוציא ממני שאני הייתי איש הקשר שלהם.

כיצד הגעתי לכך? לשם כך יש לחזור כמה שנים אחורה.

★ ★ ★ פניה לשר האוצר

בשנת 1926 הייתי מקבל סטרוט לפרעון בלונדון תמורת 12%. עבדתי אז עם אנשי עסקים גדולים וחברות מסחר. בין אלה שעבורם עשיתי דיסקונט ל סטרוט היה אדם אחד בשם ג'ארבס, ש שינה את שמו לג'יקובס. אדם זה לא יכול היה לשלם את השטרות שלו בזמן ואני לחצתי עליו שישלם את המגיע. או בא אלי אייזיק חלפסון, שהיו לו אז כמה חנויות כלבו בהן עסק במכירה בתש-

★ ★ ★ שיכור בפדלמנט

המסחר ג'ון בלשר היה בחור חביב, אבל יותר מדי תמים וטוב לב - מה שגרם לכך שאנשים רבים ניצלו אותו. אבל יום אחד כמעט הגיע הקץ. היה זה אחרי שאחד מחברי הפרלמנט מסייעת השמרנים הגיש שאילתא בי בית הנבחרים, בקשר למשרד המסחר.

אייזיק חלפסון

בין בלשר עלה על הדוכן בבית הנבחרים ורק התחיל להקריא את תשובתו, צנח במקום. הוא היה שיכור כלוט. הוציאו אותו ואטלי עצמו הקריא את התשובה במקומו. בעקבות מאורע זה הודיע אטלי לבלשר שהוא מפטר אותו מהממשלה. בלשר בא כמובן מיד אלי. חשבתי מה יש לעשות כדי להצילו, כיוון שהייתי זקוק לו בממשלה, שכן הוא שסיפק והוציא עבורי את כל הרשימות שרציתי. טלפנתי לגיבסון וביקשתי שיעביר במהירות החודש שות בני. ב.י. הודעה בשם מר בלשר. בי הודעה נאמר שבגלל מחלתו הסתאומית מבטל מר בלשר את כל הרשימות שקבע למשך השבוע הקרוב. אחר כך טלפנתי למנהל בית החולים, מידידי, וביקשתי ממנו באופן דחוף מיטה עבור מר בלשר. ברור שבבית החולים לא מצאו שום דבר אצל בלשר. אבל מכיוון שהיו צריכים למצוא משהו עקרו לו שיניים ועשו לו שיניים תותבות. ובאותה תקופה בה שכב בלשר בבית החולים יצא עמי לבלות במרוצים ובמועדוני לילה. כאשר עזב בלשר את בית החולים, כעבור חמישה שבועות, החזיר אותו קלמנט אטלי לממשלתו. שהרי אי אפשר לפטר דבר מפני שחלה. אולם הוא דרש ממנו דבר אחד: שיפסיק לשתות ויסקי. מאותו יום הפסיק ג'ון בלשר לשתות ויסקי בדירתו, והחל שותה שם רק שרי.

★ ★ ★ אייזיק חלפסון

בין לבין השר: איש קשר ידידותי לומיס, וערב לי שהשטר של ג'ארבס ישר לם כעבור חודש. שאלתי אותו: „מאין לך הבטחון שבעוד חודש יהיה לו לשלם?“ או ענה לי חלפסון: „תוך חודש יתרחש משהו בביתו של ג'ארבס ואתה תקבל את הכסף.“ ואמנם כך היה. משהו התרחש בביתו של ג'ארבס שהיה לו בית חרושת לחליפות ובגדים בבווסט אנד של לונדון, ואני קיבלתי את הכסף. במשך שנים רבות לא ראיתי את חלפסון. בפרק המלחמה, התעוררה סערה כש חלפסון מסר לתענות שהוא מרויח אלף שטרלינג לשעה. העתונים התמרמרו על כך, בטענה שהחיללים השוקעים בבוץ בי צרפת עושים זאת תמורת שכר חיללים עלוב. עשיתי אז כמיטב יכולתי להשקט את הסערה שקמה. ב-1946 בא אלי לואי ג'ארבס, בשליחות חלפסון, על מנת שאעזור לו לרכוש מספר חנויות כלבו נוספות, וכדי שאעזור לו להשיג לחלפסון רשימות שהוצאו או בי בקושי. אנגליה היתה אז בתקופה של אחרי המלחמה, שרר בה משטר של צנע ופתי קוח חמור ורשימות הוצאו רק לדברים חיוניים. הוא היה זקוק לרשימות לחומרי בניין ומעלות עבור הבנינים שרצה לבנות להרחבת עסקיו, וכן רשימות להשגת סחור רה לחנויותיו. כדי לקבל את הרשימות ביתר קלות רצה חלפסון להכיר ולהתידד עם שר ה-

מאת סידני סטנלי

באחת הישיבות של ועדת החקירה של השופט לינסקי, שהוקמה בלונדון בסוף 1948 כדי לחקור פרשות ממוקסקות בהן היו קשורים שרי ממשלת הלייבור של אז, נחקר שר הדואר יו דולטון. כאשר הכחיש כי היה ידיד אישי שלי, שאל אותו היועץ המשפטי סיר הארטלי שוקרוס: „אם כך, מדוע היית פונה במכתביך אל מס סטנלי בכינוי „סטן“? תשובתו של דולטון: „אני התכונתי כמובן לומר סטנלי, אבל הכתבתי לא שמעה אותי טוב.“ כאשר הגעתי לישראל בשנת 1949, היה מעשי הראשון שליחת מברק ליועץ המשפטי שוקרוס. זכרתי כיצד התבטא פעם אחד מזכירי הפרלמנט הבריטי, כשהשעי ורויה היכתה גלים בכל בריטניה: „הדרך הטובה ביותר היא לקחת את סטנלי הזה, לשים אותו באירון ולזרוק אותו בחרשה.“ לכן כתבתי במברקי לשוקרוס כך: „אנא, הודיע לחברי הפרלמנט הנכבדים שבמקום להוריד אותי בחרשה, הביא אותי שמוס לחיפה. אני מומין אותך לבוא לי כאן כאורחי, כדי שתוכל לראות מה סי רופה של הציונות שאתה כל כך נגדה.“ על המברק התמתי: „סטן“ והוספתי הערת שוליים: „סליחה, התכונתי לחתום סטנלי אבל הכתבתי לא שמעה אותי טוב.“ כי כל אלה, שבתקופת חקירת לינסקי ניסו לכסור בעובדת היותם ידידי - וזה כלל את שרי הממשלה ואישי המדינה - היו, בעצם, ידידי הטובים ביותר. באותה תקופה הייתי בשיא הצלחתי. גרתי אז בבית הגדול ביותר בבריטניה, האולד פוד האוס, בית בן אלף חדרים בפארק לימן בלונדון. שם היו לי 17 חדרים עם 26 טלפונים. אגב, קצר אחר ששנכסתי לגור בבית זה קיבלתי הודעה מהחברה הצ'יברית שהחזיקה בו, כי עלי לפנות את הדירה. הסיבה היתה שאף יהודי לפני לא התגורר שם, ואני קבעתי מוזה בפתח. פתרתי את הבעיה בצורה פשוטה. התייעצתי מי. הם בעלי המניות של החברה שהחזיקה בבנין. תוך זמן קצר רכשתי